

ประโยค ป.ธ. ๙
แปล ไทยเป็นมคร
สอบ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๑. ความจริง ในมหานิทเทศ ท่านได้กล่าวคำนี้ไว้ว่า กุหนวัตถุที่นับว่าการแสวงปฏิบัติเสขปัจฉัยเป็นไฉน คฤหบดีทั้งหลายนิมนต์ภิกษุในพระศาสนา นี้ ด้วยจิรวบิณฑบาตเสนาสนะคิลานปัจฉัยเกสัชชบริขารทั้งหลาย เธอมีความปรารถนาลามก ตกอยู่ในความอยาก ยังอยากได้อยู่ แสวงบอกคืนจิรวแสวงบอกคืนบิณฑบาต แสวงบอกคืนเสนาสนะ แสวงบอกคืนคิลานปัจฉัยเกสัชชบริขาร เพราะเข้าไปอาศัยความใคร่จะให้ได้ดีจิรว ฯลฯ เกสัชชบริขารมากขึ้น เธอบอกอย่างนี้ว่า จะมีประโยชน์อะไรแก่สมณะด้วยจิรวมีราคาแพงซื้อที่สมณะพึงเสาะหาผ้าที่เขาทิ้งแล้วจากป่าช้าบ้าง จากกองหยากเหือบ้าง จากร้านตลาดบ้าง มาทำเป็นผ้าสังฆาฏิกกรอง นั้น เหมาะสม จะมีประโยชน์อะไรแก่สมณะด้วยบิณฑบาตที่มีราคาสูง ซื้อที่สมณะจะพึงเลี้ยงชีพด้วยก้อนข้าวที่หามาได้ด้วยปลีแข้ง โดยเที่ยวแสวงหาตามมีตามได้ นั้น สมควรจะมีประโยชน์อะไรแก่สมณะด้วยเสนาสนะที่มีราคาแพง ซื้อที่สมณะพึงเป็นผู้อยู่โคนไม้หรืออยู่กลางแจ้ง นั้น จึงควร จะมีประโยชน์อะไรแก่สมณะด้วยคิลานปัจฉัยเกสัชชบริขารที่มีราคามาก ซื้อที่สมณะพึงปรุงยาด้วยน้ำมูตรเน่าหรือด้วยขี้นสมอน นั้น จึงควร

๒. แม้ในอาโปกสถินนี้ ในน้ำที่มีได้แต่่ง คือ(น้ำ)ในสระ ในบึง ในทะเลสาบ ในสมุทรก็ตาม ย่อมเกิดนิมิตขึ้น ได้แก่ท่านผู้บำเพ็ญเพียรผู้มีบุญญาธิการได้สร้างสมไว้แม้ในชาติปางก่อน จุพระจุพลิวเถระ ฉะนั้น ฯ เล่ากันมาว่า เมื่อท่านรูปนั้นละลาถลักการะ ตั้งใจว่า จักอยู่อย่างสงัด ลงเรือที่ทำมหาคิดถ้ำไปชมพุทวิป พลาถมองดู(น้ำใน)มหาสมุทรในระหว่าง(ทาง) เกิดกสถินนิมิตอันมีส่วนเปรียบกับน้ำในมหาสมุทรนั้น ฯ (ส่วน)ท่านผู้บำเพ็ญเพียรที่มีได้สร้างสมบุญญาธิการไว้ เมื่อจะหลีกเลี้ยงกสถินโทษ ทั้ง ๔ อย่าง

อย่าถือเอาน้ำที่มีสีเขียว สีเหลือง สีแดง สีขาว สีใดสีหนึ่ง ส่วนน้ำ(ฝน)ใด (ที่ตกลง)ยังไม่ถึงพื้นดินเลยทีเดียว บุคคลเอาผ้าที่สะอาดรองเอาในอากาศ หรือน้ำอื่นที่ใสสะอาดปานนั้นก็ได้อิงประจุน้ำนั้นให้เต็มบาตรหรือลักจัน เสมอขอบปากแล้วตั้งไว้ในที่แจ้งอันมีขอบเขต มีประการดังกล่าวแล้ว นั่งให้สบาย ไม่ต้องพิจารณาถึงสี ๆ ไม่ต้องใส่ใจถึงลักษณะ ๆ เพียงทำให้เป็นสีที่เสมอกันกับที่อาศัยนั้นแล ตั้งจิตไว้ในธรรมบัญญัติ(ชื่อที่เรียกขานกัน) ตามที่เป็นคำใช้กันมาก ภาวนาไปว่า อาโป อาโป ด้วยอำนาจเป็นชื่อเด่นในบรรดาชื่อของน้ำทั้งหลายเป็นต้นว่า อัมพุ อุทก วารี สลิละ ๆ เมื่อเธอภาวนาไปอย่างนั้น ก็จะเกิดนิमितทั้ง ๒ ขึ้น ตามนัยที่กล่าวแล้วนั้นแลโดยลำดับ ๆ แต่ว่าในอาโปกสิณนี้ จะปรากฏอุคคหนิมิตประหนึ่งว่ายังไหวอยู่ ๆ ถ้าน้ำ เป็นน้ำที่เจือด้วยฟองและต่อม อุคคหนิมิตก็จะปรากฏเป็นอย่างนั้นเหมือนกัน ๆ กสิณโทษปรากฏ ๆ ส่วนปฏิกานิมิตปรากฏเป็นดวงนิ่ง เหมือนพัดใบตาลแก้วที่วางไว้ในอากาศ และเหมือนวงแฉ่นแก้ว ฉะนั้น ๆ พร้อมกับการปรากฏของปฏิกานิมิตนั้นแล ท่านผู้บำเพ็ญเพียรนั้นก็จะบรรลุปัจจกมาน และ จตุกมาน ปัญจกมาน โดยนัยที่กล่าวแล้วนั้นแล ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๙
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. วุตตมปิ เจตํ มหานิทฺเทเส กตมํ ปจฺจยปฏิเสวนสงฺขาตํ
 กุหนวตฺถุ อิทฺ คหปตฺติกา ภิกฺขุํ นิมนฺเตนฺติ จีวรปิณฺฑปาตเสนาสนคิลาณ-
 ปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเอหิ ปาปิจฺโล อิจฺฉापกโต อตฺถิโก จีวร ๗เปฯ
 ปริกฺขารานํ ภิกฺขโยกมฺยตํ อุปาทาย จีวรํ ปจฺจกฺขาติ ปิณฺฑปาตํ เสนาสนํ
 คิลาณปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารํ ปจฺจกฺขาติ โส เอวมมาห ก็ สมณสฺส มหคฺเชน
 จีวเรน เอตํ สารูปํ ยํ สมโณ สุสานา วา สงฺการกฺฎา วา ปาปณฺิกา
 วา นนฺตกาณิ อูจฺฉินฺตวา สงฺฆาฏี กตฺวา ชาเรยฺย ก็ สมณสฺส มหคฺเชน
 ปิณฺฑปาเตน เอตํ สารูปํ ยํ สมโณ อูจฺฉาจริยาย ปิณฺฑิยาโลเปณ ชีวิตํ
 กปฺเปยฺย ก็ สมณสฺส มหคฺเชน เสนาสนเนน เอตํ สารูปํ ยํ สมโณ
 รุกฺขมฺูลิโก วา อสฺส อพฺโถกาสิโก วา ก็ สมณสฺส มหคฺเชน คิลาณ-
 ปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารเณน เอตํ สารูปํ ยํ สมโณ ปฺุตฺติมุตฺเตน วา
 หรีกฺกิชณฺเฑน วา โอสถํ กรายยาติฯ

๒. อิทาปี ปุพฺเพปิ กตาทิการสฺส ปุณฺณวโต อกเต อาปสฺมี
 โปกฺขรณฺิยา วา ตพาค วา โลณฺิยํ วา สมฺมุทเท วา นิमितฺตํ อุปฺปชฺชติ
 จุฬสฺวิตฺถเรสฺส วิย ๗ ตสฺส กิรายสฺมโต ลากสฺสกาเรํ ปหาย วิวิตฺตวาสํ
 วสิสฺสามิตี มหาตฺตเถ นาวํ อภิรุหิตฺวา ชมฺพุทฺธิปํ กจฺฉโต อนฺตรา
 มหาสมฺมุทํ โอลอยโต ตปฺปฏิภากํ กสิณฺนิमितฺตํ อุทปาทิฯ อกตาทิการเณ
 จตฺตาริ กสิณฺโทเส ปรีหรนฺเตน นีลปีตโลหิตาทาตวณฺณานํ อณฺุตรวณฺณํ
 อาปี อกฺคเหตุวา ยํ ปน ภูมึ อสมฺปตฺตเมว อากาเส สุทฺธวตฺถเนน คหิตํ
 อุทกํ อณฺุณํ วา ตถารูปํ วิปฺปสนฺนมนาวิตํ เตน ปตฺตํ วา กุณฺฑกํ วา
 สมตฺติตฺตํ ปฺุเรตฺวา วิหารปจฺจนฺเต วุตฺตปฺปการे ปรีจฺฉินฺเนน โอลกาเส
 จเปตฺวา สุขนิสิณฺเนน น วณฺโณ ปจฺจเวกฺขิตฺพุโพ ๗ น ลกฺขณํ
 มนฺสิกาตพฺพิ ๗ นิสฺสยสวณฺณเมว กตฺวา อฺุสฺสทวเสน ปณฺณตฺติชฺมเม จิตฺตํ

จเปตฺวา อมฺพฺ อุกฺกํ วาริ สลิตฺนฺตฺอิอาทิสฺ อโปกฺนนาเมสฺ ปากฺกฺนามวเสเนว
อาโป อาโปติ ภาเวตพฺพํ ๑ ตสฺเสวํ ภาวยโต อนุกกฺเมน วุตฺตฺนเยเนว
นิมิตฺตทวํ อฺปฺปชฺชติ ๑ อิธ ปน อุกฺกหนิมิตฺตํ จลมานํ วิย อฺปฺปฺจฺจติ ๑
สเจ เณปฺพพฺพลกฺมิสฺสํ อุกฺกํ โหติ ตาทิสเมว อฺปฺปฺจฺจติ ๑ กสิณโทโส
ปฺลฺลยติ ๑ ปฏิกากฺนิมิตฺตํ ปน นิปฺปฺริปฺสนฺทํ อากาสํ จปีตฺมณฺิตาลวณฺฺ
วิย มณฺิมยาทาสมณฺฺทลํ วิย จ หุตฺวา อฺปฺปฺจฺจติ ๑ โส ตสฺส สห
อฺปฺปฺจฺจเนเนว อฺปฺจารชฺชานํ วุตฺตฺนเยเนว จ จตฺกฺกปฺลฺยจฺจชฺชานานิ ปาปฺณาตีติ ๑
อาโปกสิณํ สมตฺตํ ๑
